



Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

9. rujna 2015. *

„Zahtjev za prethodnu odluku – Odgovornost zračnih prijevoznika u slučaju nesreća – Zahtjev za naknadu štete – Montrealska konvencija – Uredba (EZ) br. 2027/97 – Besplatni let čija je svrha bila pokazati mogućem kupcu iz zraka pilotovu nekretninu – Uredba (EZ) br. 864/2007 – Izravna tužba koju nacionalno pravo predviđa protiv osiguravatelja od građanskopravne odgovornosti“

U predmetu C-240/14,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Landesgericht Korneuburg (Austrija), odlukom od 12. svibnja 2014., koju je Sud zaprimio 12. svibnja 2014., u postupku

Eleonore Prüller-Frey

protiv

Norberta Brodniga,

Axa Versicherung AG,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Tizzano, predsjednik vijeća, S. Rodin (izvjestitelj), A. Borg Barthet, E. Levits i M. Berger, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Szpunar,

tajnik: V. Tourrès, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 4. ožujka 2015.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za E. Prüller-Frey, A. Weinzierl, *Rechtsanwalt*,
- za N. Brodniga i Axa Versicherung AG, F. Hörlsberger, *Rechtsanwalt*,
- za austrijsku vladu, C. Pesendorfer, u svojstvu agenta,
- za francusku vladu, M. Hours, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, G. Braun, M. Wilderspin, F. Wilman i K.-P. Wojcik, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: njemački

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 20. svibnja 2015.,
donosi sljedeću

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 1. stavaka 1., 17., 29. i članka 33. Konvencije o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu zaključene u Montrealu 28. svibnja 1999. i odobrene u ime Europske unije Odlukom Vijeća 2001/539/EZ od 5. travnja 2001. (SL 194, str. 38.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 21., str. 6.) (u daljnjem tekstu: Montrealska konvencija), članka 2. stavka 1. točke (a) i (c) Uredbe Vijeća (EZ) br. 2027/97 od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreća (SL L 285., str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 3., str. 45.), kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 889/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. svibnja 2002. (SL L 140, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 4., str. 60.) (u daljnjem tekstu: Uredba br. 2027/97), članka 3. točaka (c) i (g) Uredbe (EZ) br. 785/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o zahtjevima za zračne prijevoznike i operatore zrakoplova u vezi s osiguranjem (SL L 138, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 23., str. 5.), članka 67. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL 2001, L 12, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 3., str. 30.), članka 18. Uredbe (EZ) br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze („Rim II”) (SL L 199, str. 40.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 6., str. 73.), kao i članka 7. stavka 1. točke (f) Druge direktive Vijeća 88/357/EEZ od 22. lipnja 1988. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na izravno osiguranje osim životnog osiguranja, koja propisuje odredbe kako bi se olakšalo učinkovito ostvarivanje slobode pružanja usluga i izmjeni Direktive 73/239/EEZ (SL L 172, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 9., str. 16.), kako je izmijenjena Direktivom Vijeća 92/49/EEZ od 18. lipnja 1992. (SL L 228, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 9., str. 30.), u daljnjem tekstu: Direktiva 88/357).
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između E. Prüller-Frey i N. Brodniga te društva Axa Versicherung AG (u daljnjem tekstu: Axa), njemačkog osiguravajućeg društva, u pogledu naknade postojeće i buduće štete koju je E. Prüller-Frey pretrpjela uslijed zrakoplovne nesreće.

Pravni okvir

Međunarodno pravo

- 3 Članak 1. stavak 1. Montrealske konvencije glasi kako slijedi:

„Ova se konvencija primjenjuje na cjelokupan međunarodni prijevoz osoba, prtljage ili putnika obavljen zrakoplovom za naknadu. Primjenjuje se isto tako i na besplatan prijevoz zrakoplovom koji obavlja zrakoplovna prijevoznička tvrtka.“

Pravo Unije

4 Sukladno članku 1. Uredbe br. 2027/97:

„Ovom se uredbom provode odgovarajuće odredbe Montrealske konvencije u pogledu zračnog prijevoza putnika i njihove prtljage te se utvrđuju određene dodatne odredbe. Područje primjene tih odredaba također se proširuje na zračni prijevoz unutar pojedine države članice.“

5 Članak 2. stavak 1. ove uredbe određuje;

„U smislu ove uredbe:

- (a) ‚zračni prijevoznik‘ znači poduzeće za zračni promet s valjanom operativnom licencijom,
- (b) ‚zračni prijevoznik Zajednice‘ znači zračni prijevoznik s valjanom operativnom licencijom koju mu je izdala država članica u skladu s odredbama Uredbe [Vijeća] (EEZ) br. 2407/92 [od 23. srpnja 1992. o licencijama zračnih prijevoznika] [neslužbeni prijevod] (SL L 240, str. 1.),
- (c) ‚osoba s pravom na naknadu štete‘ znači putnik ili svaka osoba koja ima pravo zahtijevati naknadu u ime tog putnika u skladu s primjenljivim pravom,

[...]“

6 Uredba (EZ) br. 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. rujna 2008. o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (preinaka) (SL L 293, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 7., svezak 8., str. 164.) stavila je izvan snage, s učinkom od 1. studenog 2008. Uredbu br. 2407/92.

7 Članak 2. stavak 1. Uredbe br. 1008/2008 glasi:

„Za potrebe ove uredbe:

[...]

- 4. ‚usluga zračnog prijevoza‘ znači let ili niz letova tijekom kojih se prevoze putnici, pošta i/ili teret za nadoknadu i/ili najamninu,
- 5. ‚let‘ znači odlazak s određene zračne luke prema određenoj odredišnoj zračnoj luci,
- 6. ‚lokalni let‘ znači let koji ne uključuje prijevoz putnika, pošte i/ili tereta između različitih zračnih luka ili drugih ovlaštenih uzletišta,

[...]“

8 Članak 3. te uredbe određuje:

„1. Poduzeću sa sjedištem u Zajednici nije dozvoljeno obavljati zračni prijevoz putnika, pošte i/ili tereta za naknadu i/ili najamninu ako mu nije izdana odgovarajuća operativna licencija.

Poduzeće koje ispunjava uvjete iz ovog poglavlja ima pravo dobiti operativnu licenciju.

[...]

3. Ne dovodeći u pitanje niti jednu drugu važeću odredbu Zajednice, nacionalnog ili međunarodnog prava, za sljedeće kategorije usluga zračnog prijevoza ne važe zahtjevi vezani za dobivanje važeće operativne licencije:

- (a) usluge zračnog prijevoza koje se obavljaju zrakoplovima bez motora i/ili ultralakim zrakoplovima s motorom, i
- (b) lokalni letovi.“

9 Članak 2. stavak 2. Uredbe br. 785/2004 propisuje:

„[...]

2. Ova se uredba ne primjenjuje na:

[...]

(g) zrakoplove, uključujući i jedrilice s najvišom dopuštenom masom pri uzlijetanju (MTOM) manjom od 500 kg, te one ultralake:

- koji se koriste u nekomercijalne svrhe, ili
- koji se koriste za lokalno osposobljavanje pilota tijekom kojeg nema prelaženja međunarodnih granica,

ako nisu u pitanju obveze u vezi s osiguranjem predviđene u ovoj uredbi, a koje se odnose na rizike od rata i terorizma.“

10 Članak 4. Uredbe br. 864/2007 predviđa:

„1. Ako nije drukčije propisano ovom uredbom, pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu nastalu iz protupravnog postupanja je pravo one države u kojoj šteta nastane, bez obzira na to u kojoj državi je nastao događaj koji je prouzročio nastalu štetu te bez obzira na državu ili države u kojoj nastanu posredne posljedice tog događaja.

2. Međutim, ako osoba kojoj je utvrđena odgovornost i osoba koja je pretrpjela štetu u trenutku nastanka štete imaju uobičajeno boravište u istoj državi, primjenjuju se propisi te države.

3. Ako je iz svih okolnosti slučaja jasno da je protupravno postupanje očito jače povezano s državom različitom od one iz stavaka 1. i 2., primjenjuju se propisi te druge države. Očito se jača veza s drugom državom može temeljiti posebno na prethodno postojećem odnosu između stranaka, kao što je primjerice ugovor, koji je u uskoj vezi s tim protupravnim postupanjem.“

11 Članak 18. te uredbe određuje:

„Osoba koja je pretrpjela štetu može svoj zahtjev za naknadu štete podnijeti neposredno protiv osiguravatelja odgovorne osobe, ako to propisuje pravo kojim se uređuje izvanugovorna obveza ili pravo kojim se uređuje ugovor o osiguranju.“

- 12 Prema članku 1. Prve direktive Vijeća 73/239/EEZ od 24. srpnja 1973. o usklađivanju zakona i drugih propisa [...] u odnosu na osnivanje i obavljanje poslova izravnog osiguranja osim životnog osiguranja (SL L 228, str. 3.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 10., str. 3.), kako je izmijenjena Direktivom 88/357 (u daljnjem tekstu: Direktiva 73/239):

„1. Ova se direktiva odnosi na osnivanje i obavljanje samostalnih poslova izravnog osiguranja, uključujući pružanje pomoći navedene u stavku 2., koje obavljaju društva koja imaju ili koja žele imati poslovni nastan na državnom području neke države članice.

[...]

3. Razvrstavanje prema vrstama poslova navedenim u ovom članku nalazi se u Prilogu.”

- 13 Članak 5. Direktive 73/239/EEZ predviđa:

„U smislu ove direktive:

[...]

(d) „veliki rizici“ znači:

(i) rizici razvrstani u vrste osiguranja 4., 5., 6., 7., 11. i 12. iz točke A Priloga;

[...]“

- 14 Prilog navedenoj direktivi precizira:

„A. Klasifikacija rizika prema vrstama osiguranja: [...]

5. *Zračne letjelice* Svaka šteta ili gubitak zračnih letjelica. [...]

11. *Odgovornost za upotrebu zračnih letjelica* Svaka odgovornost koja proizlazi iz upotrebe zračnih letjelica (uključujući odgovornost prijevoznika). [...]“

- 15 Članak 7. stavak 1. Direktive 88/357/EZ određuje:

„Mjerodavno pravo za ugovore o osiguranju iz ove direktive te koje pokriva rizike koji se nalaze u državama članicama, utvrđuje se u skladu sa sljedećim odredbama:

[...]

(f) u slučaju rizika iz članka 5. točke (d) Direktive 73/239/EEZ, ugovorne stranke mogu izabrati bilo koje pravo.

[...]“

Glavni postupak i prethodna pitanja

- 16 E. Prüller-Frey, sa stalnom adresom i uobičajenim boravištem u Austriji, nadlijetala je 30. kolovoza 2010., žirokopterom modela „Calidus“, MTOM-a (najviše dopuštene mase pri uzlijetanju) od 450 kilograma, kojim je upravljao F. Preiss, plantažu aloe vere, u svrhu njezina eventualnog stjecanja.

- 17 Prije tog leta, F. Preiss, koji je bio vlasnik tog žirokoptera, zatražio je pomoć N. Brodniga za zaključenje ugovora o osiguranju po povoljnoj cijeni. Kako je N. Brodnig imao veći broj sati leta od F. Preissa, a iznos premije osiguranja se računa s obzirom na broj sati leta, N. Brodnig, koji je istovremeno prijavio boravište u Španjolskoj, gdje je živio od 2007., i u Austriji, pristao je 6. svibnja 2009. u svojstvu posjednika žirokoptera iz glavnog postupka zaključiti ugovor o osiguranju s Axom koji je pokrивao više rizika građanskopravne odgovornosti posjednika tog žirokoptera i njegovih putnika.
- 18 Ta polica osiguranja je tako definirala korištenje žirokoptera iz glavnog postupka: „poslovni letovi, privatni letovi, demonstracijski letovi u svrhu prodaje“. Tekst te police osiguranja je precizirao da se na nju primjenjuje njemačko pravo, te da su za odlučivanje o tužbama koje se na nju odnose nadležni sudovi „Savezne Republike Njemačke“. Ta ista polica osiguranja nije međutim isključila, kako se navodi i u njezinu tekstu, „ostala tijela obvezne sudske nadležnosti na temelju njemačkog prava“.
- 19 Žirokopter iz glavnog postupka je poletio iz Medina Sidonie (Španjolska) i sudjelovao je u nesreći u blizini Jereza de la Frontera (Španjolska).
- 20 E. Prüller-Frey, koja je u toj nesreći pretrpjela tjelesne ozljede pred Landesgericht Korneubourg (regionalni sud u Korneubourgu) pokrenula je postupak čija je svrha bila tuženicima naložiti da joj plate iznos od 142.946,40 eura, uvećanog za kamate po stopi od 4% računajući od 2. listopada 2012. , kao i utvrditi solidarnu odgovornost potonjih za svu buduću štetu koja je u uzročnoj vezi s navedenom nesrećom, s tim da je odgovornost za N. Brodniga ipak trebala biti ograničena zakonskom granicom odgovornosti, a odgovornost Axe iznosom osiguranim na temelju ugovora o osiguranju iz glavnog postupka.
- 21 U okviru postupka pred Landesgericht Korneuburg, tuženici osporavaju nadležnost austrijskih sudova za ispitivanje spora u glavnom postupku i dodaju da je primjenjivo španjolsko, a ne austrijsko pravo. Smatraju da mogućnost podnošenja izravne tužbe E. Prüller-Frey protiv Axe ovisi o polici osiguranja iz glavnog postupka. Međutim, budući da se na nju primjenjuje njemačko pravo, koje zabranjuje podnošenje takve tužbe, i budući da situaciju iz glavnog postupka uređuje španjolsko pravo, koje ne poznaje postupak izravne tužbe, tužbu E. Prüller-Frey je valjalo odbaciti. Stranke u glavnom postupku se ipak slažu da je dotično osiguranje obvezno i da Montrealska konvencija nije primjenjiva u glavnom postupku.
- 22 Sud koji je uputio zahtjev izrazio je sumnje u pogledu primjenjivosti Montrealske konvencije u glavnom postupku zbog proširenja njezine primjene na unutarnje letove na temelju Uredbe br. 2027/97. U tom pogledu, taj sud želi utvrditi uređenje odgovornosti kojem se te činjenice moraju podvrgnuti, kao i valja li, u slučaju da se ta konvencija ne primjenjuje, tumačiti članak 18. Uredbe br. 864/2007 na način da ovlašćuje E. Prüller-Frey na podnošenje tužbe protiv Axe na temelju prava primjenjivog na izvanugovorne obveze, neovisno o pravu koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju u glavnom postupku, a koje su izabrali N. Brodnig i Axa.
- 23 U tim je okolnostima Landesgericht Korneuburg odlučio, imajući u vidu sumnje u ispravno tumačenje prava Unije, prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- 1.) Treba li članak 2. stavak 1. točke (a) i (c) Uredbe br. 2027/97, članak 3. točke (c) i (g) Uredbe br. 785/2004, kao i članak 1. stavak 1. Montrealske konvencije tumačiti na način da zahtjeve za naknadu štete oštećenice,
 - koja je bila putnica zrakoplova čije je mjesto polijetanja i slijetanja bilo isto mjesto koje se nalazi u jednoj državi članici,
 - koju je pilot besplatno prevezio,

— gdje je svrha leta bila pregledati iz zraka nekretninu radi zaključenja posla prijenosa nekretnine s pilotom i

— koja je pretrpjela tjelesne ozljede zbog pada zrakoplova,

treba ocjenjivati isključivo prema članku 17. Montrealske konvencije i da nacionalno pravo nije primjenjivo?

2.) U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, treba li članak 33. Montrealske konvencije i članak 67. Uredbe br. 44/2001 tumačiti na način da nadležnost za raspravljanje i odlučivanje o zahtjevima za naknadu štete navedenima u pitanju 1. treba procjenjivati isključivo prema članku 33. Montrealske konvencije?

3.) U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, treba li članak 29. Montrealske konvencije i članak 18. Uredbe br. 864/2007 tumačiti na način da se protive nacionalnim uređenjima koja predviđaju izravnu tužbu oštećenika navedenog u pitanju 1.) protiv štetnikova osiguravatelja?

4.) U slučaju niječnog odgovora na prvo pitanje, treba li članak 7. stavak 1. točku (f) Direktive 88/357 i članak 18. Uredbe br. 864/2007 tumačiti na način da se podnesena izravna tužba oštećenika navedenog u pitanju 1. protiv štetnikova osiguravatelja od odgovornosti treba ocjenjivati prema pravu treće države, kada

— *lex loci delicti* predviđa izravnu tužbu u svojem zakonu o ugovorima o osiguranju,

— stranke ugovora o osiguranju iskoriste pravo izbora pravnog poretka treće države,

— prema kojem se treba primijeniti pravo države u kojoj osiguravatelj ima svoje sjedište i

— pravni poredak te države isto tako u svojem zakonu o ugovorima o osiguranju predviđa izravnu tužbu?“

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

24 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 2. stavak 1. točke (a) i (c) Uredbe br. 2027/97, članak 3. točke (c) i (g) Uredbe br. 785/2004, kao i članak 1. stavak 1. Montrealske konvencije tumačiti na način da zahtjev za naknadu štete osobe – koja je bila putnica zrakoplova čije je mjesto polijetanja i slijetanja bilo isto mjesto koje se nalazi u jednoj državi članici i koja se besplatno prevozila na letu čija je svrha bila pregledati iz zraka nekretninu radi zaključenja posla prijenosa nekretnine s pilotom te letjelice, te je pretrpjela tjelesne ozljede zbog pada spomenutog zrakoplova – treba ocjenjivati isključivo prema članku 17. Montrealske konvencije i prema tome isključiti primjenu nacionalnog prava.

25 U svrhu odgovora na to pitanje prvo valja utvrditi je li u glavnom postupku primjenjiva Montrealska konvencija.

26 U tom pogledu valja istaknuti kako se prema članku 1. Uredbe br. 2027/97, njome provode odgovarajuće odredbe Montrealske konvencije u pogledu zračnog prijevoza putnika i njihove prtljage te se utvrđuju određene dodatne odredbe.

- 27 Prema tome, u svrhu utvrđivanja je li Montrealska konvencija primjenjiva na predmet u glavnom postupku, valja istražiti pripada li on području primjene Uredbe br. 2027/97.
- 28 U tu svrhu valja podsjetiti da je članak 1. te uredbe učinio navedenu konvenciju primjenjivom na zračni prijevoz izvršen unutar pojedine države članice.
- 29 Međutim, navedena uredba se primjenjuje samo na „zračne prijevoznike“ u smislu njezinog članka 2. stavka 1. točke (a), odnosno na poduzeća za zračni promet s valjanom operativnom licencijom, kao i na „zračne prijevoznike Zajednice“ u smislu njezinog članka 2. stavka 1. točke (b) odnosno zračne prijevoznike s valjanom operativnom licencijom koju im je izdala država članica u skladu s odredbama Uredbe br. 2407/92.
- 30 U tom pogledu, iz odluke kojom se upućuje zahtjev proizlazi da tuženici nisu obuhvaćeni pojmom „zračnog prijevoznika“ u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) Uredbe br. 2027/97, jer nisu poduzeća za zračni promet s valjanom operativnom licencijom.
- 31 Štoviše, tuženici u glavnom postupku nisu obuhvaćeni ni pojmom „zračnih prijevoznika Zajednice“ u smislu članka 2. stavka 1. točke (b) Uredbe br. 2027/97 jer nisu zračni prijevoznici s valjanom operativnom licencijom koju im je izdala država članica u skladu s odredbama Uredbe br. 2407/92.
- 32 To utvrđenje je, s druge strane, potkrijepljeno okolnošću da je let iz glavnog postupka – koji je izvršen besplatno unutar jedne države članice i čija je svrha bilo eventualno zaključenje posla prijenosa nekretnine, te koji nije uključivao prijevoz putnika između različitih zračnih luka ili drugih ovlaštenih uzletišta – bio „lokalni let“ u smislu članka 2. stavka 1. točke 6. Uredbe br. 1008/2008 i da za takav let na temelju članka 3. stavka 3. točke (b) te uredbe ne važe zahtjevi vezani za dobivanje važeće operativne licencije.
- 33 U tim uvjetima, budući da se tuženici u glavnom postupku ne mogu smatrati „zračnim prijevoznicima“, ni *a fortiori* „zračnim prijevoznicima Zajednice“ u smislu članka 2. stavka 1. točke (a) i (b) Uredbe br. 2027/97, predmet iz glavnog postupka ne pripada području primjene te uredbe.
- 34 Posljedično, Montrealska konvencija, koja je primjenjiva na letove unutar jedne države članice samo ako oni pripadaju području primjene Uredbe br. 2027/97, nije primjenjiva u glavnom postupku.
- 35 Iz svega prethodno iznesenog proizlazi da članak 2. stavak 1. točke (a) i (c) Uredbe br. 2027/97, i članak 1. stavak 1. Montrealske konvencije treba tumačiti na način da se protive tomu da se zahtjev za naknadu štete osobe koja je bila putnica zrakoplova čije je mjesto polijetanja i slijetanja bilo isto mjesto koje se nalazi u jednoj državi članici i koja se besplatno prevozila na letu gdje je svrha leta bila pregledati iz zraka nekretninu radi zaključenja posla prijenosa nekretnine s pilotom te letjelice, te je pretrpjela tjelesne ozljede zbog pada spomenutog zrakoplova ocjenjuje prema članku 17. te konvencije.
- 36 Uzimajući u obzir niječan odgovor na prvo pitanje, nije potrebno odgovoriti na drugo i treće pitanje.

Četvrto pitanje

- 37 Četvrtim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 18. Uredbe br. 864/2007 tumačiti na način da omogućuje da u situaciji poput ove u glavnom postupku osoba koja je pretrpjela štetu podnese izravnu tužbu protiv osiguravatelja odgovorne osobe, kad takvu tužbu predviđa pravo koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze, koje je temelj zahtjeva za naknadu štete, neovisno od onoga što predviđa pravo primjenjivo na ugovor o osiguranju koje su izabrale stranke tog ugovora.

- 38 U svrhu odgovora na to pitanje, valja podsjetiti da se ne može isključiti da u određenim okolnostima odgovornost za štetu koju je prouzročio pad letjelice bude obuhvaćena kategorijom izvanugovornih obveza u smislu članka 2. Uredbe br. 864/2007.
- 39 U takvom slučaju, osoba koja je pretrpjela štetu može svoj zahtjev za naknadu štete podnijeti neposredno protiv osiguravatelja odgovorne osobe, ako to, kao što proizlazi iz teksta članka 18. Uredbe br. 864/2007, propisuje pravo kojim se uređuje izvanugovorna obveza ili pravo kojim se uređuje ugovor o osiguranju.
- 40 Kao što to ističe nezavisni odvjetnik u točki 75. svojeg mišljenja, članak 18. Uredbe br. 864/2007 nije kolizijsko pravilo u pogledu materijalnog prava koje se primjenjuje na utvrđivanje obveza osiguravatelja odnosno osiguranika na temelju ugovora o osiguranju.
- 41 Taj se članak ograničava na to da omogućuje podnošenje izravne tužbe u slučaju kad jedno od prava koje navodi dopušta takvu mogućnost.
- 42 Međutim, pravo osobe koja je pretrpjela štetu da podnese tužbu izravno protiv osiguravatelja odgovorne osobe nema utjecaja na ugovorne obveze stranaka dotičnog ugovora o osiguranju. Jednako tako, izbor prava koje se primjenjuje na taj ugovor, a koji su izvršile stranke ne utječe na pravo osobe koja je pretrpjela štetu da podnese izravnu tužbu na temelju prava koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu.
- 43 Posljedično, da bi utvrdio može li, u konkretnom slučaju, E. Prüller-Frey podnijeti tužbu izravno protiv Axe, sud koji je uputio zahtjev treba istražiti omogućuje li pravo koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu u glavnom postupku, a koje je određeno u skladu s člankom 4. Uredbe br. 864/2007, ili pravo koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju sklopljen između Axe i N. Brodniga, podnošenje takve tužbe.
- 44 U tom pogledu, pravo koje se primjenjuje na ugovor o osiguranju ne smije predstavljati prepreku izravnoj tužbi koja bi se u tom slučaju podnosila na temelju prava koje se primjenjuje na izvanugovornu obvezu.
- 45 Iz svega prethodno iznesenog proizlazi da članak 18. Uredbe br. 864/2007 treba tumačiti na način da omogućuje da, u situaciji poput ove u glavnom postupku, osoba koja je pretrpjela štetu podnese izravnu tužbu protiv osiguravatelja odgovorne osobe, kad takvu tužbu predviđa pravo koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze, koje je temelj zahtjeva za naknadu štete, neovisno od onoga što predviđa pravo primjenjivo na ugovor o osiguranju koje su izabrale stranke tog ugovora.

Troškovi

- 46 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

- 1. Članak 2. stavak 1. točke (a) i (c) Uredbe Vijeća (EZ) br. 2027/97 od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreća, kako je izmijenjena Uredbom 889/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. svibnja 2002. i članak 1. stavak 1. Konvencije o ujednačavanju određenih pravila u međunarodnom zračnom prijevozu zaključene u Montréalu 28. svibnja 1999. odobrene u ime Europske unije Odlukom Vijeća 2001/539/EZ od 5. travnja 2001. treba tumačiti na način da se protive tomu da se zahtjev za naknadu štete osobe koja je bila putnica zrakoplova čije je mjesto polijetanja i slijetanja bilo isto**

mjesto koje se nalazi u jednoj državi članici i koja se besplatno prevozila na letu gdje je svrha leta bila pregledati iz zraka nekretninu radi zaključenja posla prijenosa nekretnine s pilotom te letjelice, te je pretrpjela tjelesne ozljede zbog pada spomenutog zrakoplova ocjenjuje prema članku 17. te konvencije.

2. Članak 18. Uredbe (EZ) br. 864/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. srpnja 2007. o pravu koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze („Rim II”) treba tumačiti na način da omogućuje da u situaciji poput ove u glavnom postupku osoba koja je pretrpjela štetu podnese izravnu tužbu protiv štetnikova osiguravatelja, kad takvu tužbu predviđa pravo koje se primjenjuje na izvanugovorne obveze, koje je temelj zahtjeva za naknadu štete, neovisno od onoga što predviđa pravo primjenjivo na ugovor o osiguranju koje su izabrale stranke tog ugovora.

Potpisi